

ZPRÁVA O LEKTORSKÉ ČINNOSTI ZA ROK 2011/2012

Università degli Studi di Napoli “L’Orientale”, Itálie

Mgr. Petra Macurová

Na neapolskou vysokou školu Università degli Studi di Napoli “L’Orientale” jsem nastoupila 1. listopadu 2011. Tzv. „L’Orientale“ je univerzitou, která své oficiální uznání jakožto vzdělávací instituce získala již roku 1732. Tehdy se ještě nejednalo o univerzitu, ale o Čínské kolegium, jehož hlavním účelem bylo církevní vzdělávání a příprava na kněžství mladých Číňanů v Neapoli, kteří následně měli šířit katolicismus ve své zemi. Stejnou důležitost, jako mělo religiózní vzdělání, již od počátků měla také příprava lingvistická – absolventi kolegia měli být vynikajícími tlumočníky, experty na indické a čínské jazyky. Postupem času při Čínském kolegiu vznikl i konvikt pro vzdělávání mladých Neapolitánů, posléze byli na kolegium přijati také obyvatelé mocné Osmanské říše. Po sjednocení Itálie Čínské kolegium prošlo určitou reformou, jeho „nástupcem“ se stalo Královské asijské kolegium, tentokrát již formálně rozdělené na dvě části: jednu zabývající se vzděláním církevním a druhou věnující se studiu asijských jazyků. V té době se již na kolegiu vyučovala arabština a ruština, následně přibyla např. perština, moderní řečtina, urdština a hindština. V roce 1888 se kolegium právně stalo Institutem Orientale, jehož lingvistická část byla právně rovna univerzitě (část věnující se církevnímu vzdělání byla potlačena a dnešními termíny by byla označena jako střední škola).

Università degli Studi di Napoli “L’Orientale” je nejstarší univerzitou v Evropě, na níž lze studovat sinologii a orientalistiku. V této tradici (tedy lingvistického, literárního a historického vzdělávání) „L’Orientale“ nadále pokračuje, nejedná se však o tradici omezující, dnes zde můžete současně studovat jazyky západní i východní, což je kombinace, kterou většina univerzit neumožňuje. Český jazyk se v Neapoli vyučuje od 20. let 20. století, stejně jako v Římě a v Padově (jedná se o první katedry češtiny v Itálii), a v současnosti je jednou ze dvou italských univerzit, na které působí řádný profesor češtiny.

Také v akademickém roce 2011/2012 univerzita prošla určitým formálním přeskupením a nyní (od 1. ledna 2012) již čeština nespadá pod katedru studií východní Evropy (Dipartimento di Studi dell’Europa Orientale), ale pod katedru literatury, lingvistiky a komparace (Dipartimento di Studi Letterari, Linguistici e Comparati).

V akademickém roce 2011/2012 se studiu češtiny věnovalo 12 studentů různých oborů. V prvním ročníku byli zapsáni 3 studenti, do druhého ročníku 1 studentka, ve třetím ročníku pokračovalo 5 studentů, do čtvrtého ročníku byla zapsána 1 studentka a do pátého 2 studentky. Mimo to jsou ještě 3 studentky zapsány do doktorského studia. V jarním semestru 2012 tři studenti studium úspěšně ukončili (2 studentky 3. ročníku, jedna studentka 5. ročníku), přičemž jedna studentka bude ve studiu českého jazyka pokračovat v navazujícím magisterském cyklu. 4 studenti strávili podzimní semestr 2011 v zahraničí (Česká republika, Německo), kde se všichni věnovali studiu češtiny, a to i v případě, že se nejedná o jejich hlavní studijní obor, jedna studentka v zahraničí strávila celý školní rok. (Podzimní semestr 2011 v České republice navíc absolvoval jeden bývalý student českého jazyka, který do počtu započítán není, jelikož v té době již měl studium ukončeno.) Co se týče studia v zahraničí, jedna studentka 1. ročníku získala stipendium na Letní školu slovanských studií v Brně a jeden student 3. ročníku získal stipendium na studijní pobyt na Masarykově univerzitě v Brně, který absolvuje v jarním semestru 2013. V souvislosti s tímto výčtem absolvovaných a chystaných cest do České republiky (a mimo ni, kde se studenti vždy věnují mj. českému jazyku) bych ráda poukázala na to, že všichni studenti si češtinu a Českou republiku oblíbili, jsou zvědaví a mají k ní vřelý vztah.

K mým povinnostem vyplývajícím z italské smlouvy patřila výhradně výuka českého jazyka, kdy jsou pro každý ročník vymezeny dva 120minutové bloky. Mimo semináře z češtiny jsem byla studentům k dispozici v konzultačních hodinách (2 hod./týden v podzimním semestru 2011, 4 hod./týden v jarním semestru 2012, v případě potřeby i více) a také mimo ně, byla-li potřeba, např. při vyřizování žádostí ohledně stipendia v zahraničí (pomoc s přeložením životopisu do českého jazyka apod.) nebo komunikaci se studentkou v zahraničí, jež pravidelně vypracovávala eseje v češtině atd. Mimo běžnou výuku jsou nyní plánovány přednášky doc. Hladké a doc. Osolobě, které by měly univerzitu navštívit namísto prof. Karlíka, který musel dohodnutou cestu v květnu 2012 nerad zrušit.

Veškerá výuka i konzultace probíhaly v kabinetu českého jazyka, který disponuje počítačem (vlastním a notebookem zapůjčeným DZS), dobře vybavenou příruční knihovnou, různými CD a DVD, je možné si také zapůjčit projektor. Knihovna slouží k interním potřebám pracoviště, studenti si z ní podle potřeby mohou vypůjčit jakoukoli publikaci či přenosné médium, přičemž je o výpůjčkách samozřejmě vedena dokumentace. Podrobná inventarizace knihovny byla provedena v lednu 2011, seznam materiálů zaslaných DZS byl aktualizován v červenci 2012. Univerzita pak disponuje také oficiální knihovnou a audiovizuálním centrem.

Semináře z českého jazyka 1. a 2. ročníku jsou vedeny především podle gramatické příručky v italštině¹, jejíž obsah musí studenti během dvou let zvládnout. Navíc jsem však využívala také další učebnice zaslané DZS, a to podle vhodných témat, probírané gramatiky a potřeb studentů, k tomu jsem vytvářela i materiály vlastní (procvičování gramatiky, konverzace, tabulky, poslechová cvičení apod.). K výuce 3. ročníku jsem využívala zejména texty z různých pokročilých učebnic a zjednodušených beletristických textů, příp. novinových článků, společně s opakováním a probíráním složitější (nebo problematičtější) gramatiky a lexika. Všechny ročníky se pak věnovaly i projevu písemnému. V rámci zefektivnění výuky jsme s prof. Esvanem na jaře 2012 začali využívat také e-learningový systém. Studenti si tak mohou stahovat materiály, které nejsou obsaženy v primární příručce, odevzdávat skrze něj eseje a překlady, vypracovávat úkoly. Mimo učební materiály web obsahuje také kompletní rozvrh hodin a odkazy na zajímavé stránky, které jsou s češtinou nebo Českou republikou spojené (odkaz na jazykovou příručku, nastavení české klávesnice, korpus, on-line procvičování češtiny, ČT, noviny, webové stránky Prahy a Brna ad.).

V souvislosti s „novinkou“ používání e-learningového systému bych také chtěla uvést, že vedení univerzity v Neapoli oficiálně schválilo žádost prof. Esvana a v nejbližší době by se měla podepsat smlouva s UK v Praze, díky které by univerzita získala právo na vykonávání certifikované zkoušky z českého jazyka pro cizince. Tuto zkoušku v současnosti nelze na území Itálie vykonat, bude to tedy výhodné např. pro studenty, kteří mají určitou (nižší nebo vyšší) znalost češtiny, přičemž ta není jejich hlavním oborem, děti českých emigrantů a všechny Italy, kteří chtějí pracovat v České republice nebo se ucházejí o pracovní pozice s Českou republikou či střední Evropou spojené. Absolvování certifikované zkoušky z českého jazyka pro cizince také plánujeme nabízet studentům, kteří si český jazyk zapíší jako (povinně) volitelný předmět, a v případě zájmu (pravděpodobně pro okruh mimo studentů bohemistiky) poskytnout i přípravný kurz.

V Brně, 20. srpna 2012

¹ Casadei, Lucia: *Grammatica pratica di lingua ceca*. Bagatto Libri, Roma 2004.